

Akwarium dla „królika” z Tanganiki – *Triglachromis otostigma* (Regan, 1920)

tekst i fotografie: Marcin Kamiński (www.muszlowce.pdg.pl)

Jeziro Tanganika kryje pod swoją powierzchnią wiele cennych klejnotów natury. Przenieś się na chwilę w jego głębiny. Wyobraź sobie nieprzeniknioną ciemność, skały piętrzące się na kilkadziesiąt metrów i morze mułu. Najmniejszy ruch z Twojej strony powoduje wzbicie tumanów drobnego jak pył piasku, który ogranicza widoczność praktycznie do zera. W świetle latarki można dostrzec jedynie postrzępione zarysy ogromnych głazów porośniętych glonami. Nagle, tuż przy dnie poruszenie. Zaciekawiony zastygasz w bezruchu, po chwili w jamie wykopanej w mulistym podłożu pojawia się ryba z czarną plamą przy pokrywie skrzelowej. Wyciągasz rękę i... natychmiastowy unik. Czekasz. Nic się nie dzieje. Odpływasz i dalej wyczekujesz. Twoja cierpliwość zostaje nagrodzona. Nieco dalej od miejsca, w którym byłeś, kolejna jama i łeppek ryby z czarną plamą. Takich jam jest kilka, połączone są ze sobą tunelami wykopanymi w mulistym dnie. Jakby „królicze” nory. Tak mogłoby wyglądać spotkanie z *Triglachromis otostigma* – „królikiem” z Tanganiki.

Jak urządzić akwarium dla tych niezwykle ciekawych ryb? Zapraszam do lektury.

Gdzie postawić zbiornik?

Z pozoru błahe pytanie urasta do rangi poważnego problemu, kiedy okazuje się, że nasi podopieczni to ryby niesamowicie płochliwe, które na najmniejszy nawet ruch w otoczeniu akwarium reagują paniczną ucieczką; ba, nawet cień postaci wchodzącej do pomieszczenia może je przyprawić o „rybi koszmar”. Dlatego akwarium powinno stać w spokojnym miejscu. Nie powinien to być przedpokój, pokój dzienny czy salon, w którym koncentruje się codzienne życie domowników. Najlepiej, aby to była sypialnia, biblioteka czy gabinet. Moim zdaniem unikać należy również miejsc zbyt nasłonecznionych. Pomijając

kwestię nadmiernego wykwitnięcia glonów, ryby nie przepadają za silnym światłem słonecznym, zapewne z racji przebywania w naturze na dużych głębokościach, gdzie jest po prostu ciemno.

Wielkość i wystrój akwarium

Ze względu na swoje rozmiary (*Triglachromis otostigma* dorasta maksymalnie do 12 cm), agresywność w stosunku do przedstawicieli innych gatunków, zamiłowanie do kopania i przemodelowywania podłoża, ryby powinny być trzymane w jednogatunkowym akwarium, najlepiej w grupie kilku, kilkunastu osobników. Akwarium nie powinno być krótsze niż 100 cm. Minimalna objętość to 200 litrów.

Sześć sztuk *T. otostigma* z odłowu trzymam w standardowym akwarium o wymiarach 120 x 50 x 50 cm i pojemności 300 litrów. Na wystrój składa się 80 kg drobnego kwarcowego piasku, warstwa ma 10-15 cm grubości, 2 rury PCV o długości 50 cm i średnicy 11 cm oraz wewnętrzne tło strukturalne, imitujące skalne środowisko. Z powodu wysokiej ceny piasku w sklepach zoologicznych 2 - 3 zł za 2 kg, piach kupiłem w markecie budowlaną. Jest to piasek do piaskownicy, pakowany w worki po 20 kg i posiadający atest PZH (fot. 1). Rury PCV również zostały kupione w markecie, po kilka złotych za sztukę (fot. 2).

Urządzenie akwarium

Po ustawieniu akwarium w odpowiednim miejscu, zabrałem się za przygotowanie rur PCV. Zdjąłem czarne uszczelki, które znajdują się na ich końcach, papierem ściernym przetrąłem i wyrównałem krawędzie, dokładnie wymyłem. Następnie bardzo starannie wypłukałem piasek. Na dnie akwarium ułożyłem cieką warstwę piasku, na nim rury PCV, włożyłem tło strukturalne (fot. 3).

W tak przygotowanym akwarium zamontowałem grzałkę i węże od filtra zewnętrznego. Dosypałem piach w taki sposób, aby rury PCV zostały z jednej strony całkowicie przykryte; obawiałem się, żeby nie wypłynęły. Pozostało jedynie nalać wodę. W tym celu na dnie umieściłem duży talerz obiadowy, zapobiegający zniekształceniom podłoża (fot. 4). Woda nie została uzdatniona, pochodziła prosto z instalacji wodociągowej. Po napełnieniu akwarium uruchomiłem filtr, grzałkę i sprawdziłem szczelność węży (fot. 5).

Dojrzewanie zbiornika od lat przeprowadzam w ten sam sposób. Dodaję 10% roztwór amoniaku (stężony 25% amoniak rozcieńczony w przybliżeniu trzykrotnie). Przebieg procesu monitoruję, stosując test na azotyny. Od niedawna dodatkowo do wody dodaję również Sera Nitrivec.

Filtracja

Za filtrację w akwarium odpowiada kubełek EHEIM Professionel II 2026 (fot. 6).

Wypełnienie to wkłady ceramiczne do filtracji mechanicznej i biologicznej. Na rurkę wlotową wody założyłem gąbkę. Nie zauważyłem spadku wydajności filtra, a dzięki takiemu zabiegowi „grubsze” zanieczyszczenia nie dostają się do jego wnętrza, filtr nie zapycha się i jest rzadziej czyszczony. Wylot wody z filtra w postaci deszczownicy umieszczony jest tuż przy powierzchni wody. Planuję dołożyć również niewielki filtr gąbkowy przez wzgląd na sposób odżywiania się ryb w naturze, ale o tym napiszę w dalszej części artykułu.

Zachowanie w akwarium

Przez kilka dni od wpuszczenia ryb proponowałbym nie wychodzić z domu, nie spać i jeść tylko przy akwarium, ponieważ zmieni się ono nie do poznania. *Triglachromis*

otostigma to ryba „koparka”, „buldożer” o niesamowitej mocy i technicznej doskonałości. Zaciętość i wprawa, z jaką dąży do ukształtowania i dostosowania podłoża do własnych potrzeb, jest godna najwyższego uznania i podziwu. *Neolamprologus multifasciatus* to przy niej neptek.

Najpierw, jak przystało na tanganickiego „królika”, zostaną odkopane wloty rur PCV - trzeba się móc gdzieś szybko i skutecznie schować. Poczucie bezpieczeństwa jest sprawą pierwszorzędą. Następnie piach znajdujący się wokół rur zostanie w pyskach przeniesiony w miejsca, które pozwolą rybom zapewnić sobie minimum prywatności. Nie należy się dziwić, jeżeli po powrocie do domu okaże się, że przy bocznej lub przedniej szybie akwarium usypany jest wał z piasku wysokości kilkudziesięciu centymetrów!!! (fot. 7).

Po zakończeniu tej tytanicznej pracy, kiedy ryby stwierdzą, że są w pełni usatysfakcjonowane wystrojem swojego lokum, będą dbały o wloty rur PCV – nie mogą być zasypane.

Cecha *T. otostigma*, która najbardziej mnie zafascynowała, to przystosowanie do życia w grupie. Ryby są wobec siebie bardzo zgodne, nie zauważyłem agresji, przeganiania czy walk. Wypracowały niesamowity system obrony przed niebezpieczeństwem. Kiedy są wystraszone i siedzą schowane w rurach PCV, wypływa „strażnik” – z reguły samiec, który

sprawdza czy zagrożenie minęło. Jeżeli tak, to stopniowo dołączają do niego pozostałe ryby. Wspólnie kopią i żerują, nie przeszkadzając sobie wzajemnie.

Żywienie

Moje „króliki” karmię wysokiej jakości płatkami i granulatem. Dodatkowo raz dwa razy w tygodniu podaję mrożonego kryla lub mysis. Uwielbiają spirulinę w płatkach. W naturze *T. otostigma* odżywia się detrytusem, czyli martwą materią organiczną, zalegającą na dnie jeziora. Z mułu przesiewa jadalne resztki. Próba karmienia ryb, tak jak odżywiają się w jeziorze, niekoniecznie musi spalić na panewce. Umieszczenie w akwarium małego filtra wewnętrznego, najlepiej gąbki z turbiną, nie zabierze zbyt wiele miejsca, a pozwoli na gromadzenie pokarmu dla ryb. Wystarczy co jakiś czas wyciskać gąbkę do akwarium i dać działać rybom.

Zakończenie

Słońce chyliło się ku zachodowi, rozświetlając grzbiety fal pomarańczową poświatą. Twoja łódź przeorywała wzburzoną taflę jeziora. Jednostajny warkot silnika działał usypiająco. Zmęczony siedziałeś oparty o butlę tlenową, przeglądając wykonane pod wodą zdjęcia. Twój przewodnik szeptał coś o duchach z dziwnym grymasem na twarzy. Pomieszanie strachu i bezradności. Sen przyszedł nagle. Jak w kalejdoskopie przemknęły Ci przed oczami wizerunki fotografowanych ryb: *Limnochromis auritus*, *Gnathochromis permaxillaris*, *Greenwoodochromis christyi*, *Limnochromis staneri*. Niespodziewanie obraz zatrzymał się, pokazując znajomy kształt. Diament jeziora Tanganika – *Triglachromis otostigma*.

Literatura.

Konings A., 2005, Back to Nature. Przewodnik po świecie pielęgnic z Tanganiki, Fohrman
Aquaristic AB – Tigra System Polska, Piaseczno.

Konings A., 2002, Pielęgnice - moja pasja, Cichlid Press – Tigra System Polska, Piaseczno.

Van Ammelrooy E., Chituta Bay, Tanganika Magazyn, 4: 8-10.

strony www:

<http://www.cichlidae.com/forum/viewtopic.php?f=7&t=2008>

<http://www.cichlidae.com/forum/viewtopic.php?f=23&t=5166>

<http://www.fishbase.org/summary/speciessummary.php?id=8970>

<http://klub-tanganika.pl/forum/viewtopic.php?t=9&sid=e956aefe8a264719eee89173a39509b7>

<http://www.forum.tropheus.com.pl/index.php?action=vthread&forum=4&topic=1472&page=0>

<http://www.forum.tropheus.com.pl/index.php?action=vthread&forum=4&topic=2004&page=0>